
ПРОЛОГ

«...Мені досі перед очима **той** вечір. Я скрутилася калачиком на канані й ніяк не наважувалася погасити світло. Усе, здається, було по-старому: килимок під ногами, голубі фіалки на підвіконні, бабусині патинки біля ліжка, зелений светрик на вішачку, гребінець край дзеркала... Лиш неймовірно холодно. Усе начебто по-старому, але не так, як тоді, коли бабуся була. Була! Кожна цяточка нагадувала про неї... Ставало лячно від порожнечі. Я не знала, у який куток забитися, куди втекти.

Вдяглася у бабусин зелений светрик, але холод не минав. Страх теж.

...Сірі вовки вигризли душу. Білі льоди вкрали тепло... Мені здавалося, що стою одна-однісінька на морозі й не можу ступити кроку. І нема вже кому відігріти.

Я шукала другу половинку ниточки, яка раптово розірвалася. В'яжи-не в'яжи! Натягла на себе ковдру, але нічого не допомагало. Немає нічого страшнішого від самотності. Врешті-решт я поволі підвелася і взяла до рук саморобну полотняну книжечку, яку знайшла перед тим у себе під подушкою. Вона пахла бабусиними руками. Стало тепліше. "Ти писала її для мене, бабуся". Я торкалася сторінок, мов бабусиних

пальців. Бабуся знала, що невдовзі покине мене. Та цього не знала я!

Дорога Соломійко!

Пробач, що не можу більше бути поруч. Та щоранку я посилятиму тобі теплого промінчика, щоб ти не запізнювалася до школи.

Не дозволяй хмарці засмучувати твоє личко, і я радітиму за тебе. Не бійся труднощів і не впадай у розпач. Будь сильною і зумій знайти своє щастя.

Пам'ятай: лише той вартий щастя, хто вміє впізнати його, вибороти і зберегти.

Ти була й залишаєшся для мене найціннішим скарбом.

Я завжди любитиму тебе.

Твоя бабуся

Несподівано заскрипів замок. Я перепинила дихання і втупилася в двері, ховаючи книжечку під светрик.

Першим зайшов вітчим. Своім мідним голосом він переполошив тишу:

— Я казав, що вона тут.

— Чому ти втекла, доню? — мама глянула на мене з докором. — ...Бабусі вже... нема, — зм'якла вона й сіла поруч. — Ходи...

— Не піду!

Хіба вони не розуміють, що я не можу і не хочу вийти з цієї спорожнілої кімнати? Навіщо ці набридливі вмовляння? Скоріше б мені виповнилося вісімнадцять! Та хіба я можу змусити землю крутитися швидше?

Я не знаю, що то за прив'язаність. Відчуваю тільки, що нестерпно хочу чути бабусин голос. Він ніяк не відпускається моєї пам'яті. Затуляю його у вухах, аби не втік. Я хочу, щоб це ліжко, як і досі, було теплим, а кімната — світлою. Хочу, щоб у печі знову потріскував вогник. Хочу, щоб бабуся знову БУЛА. Чому від мене нічого не залежить?!

Маму я любила, але не вітчима. Йому весь час усе було не так. Саме через нього мама поїхала на Сибір. Я завжди запитувала себе: чому він мене терпіти не може? Чому мама любить його більше, ніж мене? Що я зробила не так? Чи знав хтось про мої картання? Хто знав, того вже нема...

— Ще теплі, їж, — мама простягла миску з піріжками.

— Дякую. Я не голодна, — криво глянула на миску. Воліла не казати нічого.

— Ти і вчора не їла.

— Не хочу! — я шубовснула під ковдру й заховала книжечку під подушку.

Мама розуміла, що в неї нічого не вийде, проте вирішила лягти поруч.

— Тільки не на бабусине ліжко! — закричала я не своїм голосом. — Воно моє! — Я не знала, що зі мною коїться. Підхопилася на рівні ноги й перегородила мамі шлях. — Тут спатиму я!

— Хіба я винна в тому, що сталося?

— Пробач, — я прихилилася до мами і вперше голосно схлипнула.

Здається, усі спали. Принаймні ніхто не помітив, як я підвелася і вийшла в коридор. Ковзани лежали в закомірку на горішній полиці. Я йшла навіть не на

пальчиках. “Хай чують!” Не почули. Я прочинила вікно й вистрибнула. Безпечно й звично, як це часто робила досі.

Хіба ковзанка знає, що таке самотність?! Тоненькі сталеві леза малювали по-новому долю цього вечора, і завтрашнього теж. Місяць огорнувся білим тонким плетивом, ховаючись від паморозі. Небо вперто тримало у холодній долоні зорі. Може, впаде яка? Стара груша застигла у нерішучості й розпростерла свої сухі покручені пальці мені над головою. Який чужий і холодний сьогодні сад! Яка незвично слизька моя ковзанка! Я присіла на лід, протираючи задубілими пальчиками пружки від ковзанів:

— Тебе болить? І мене болить! — я послинила пальчик і торкнулася криги. — Гадаєш, стане легше?

Сіла на коліна і нарешті викотила із серця білу сльозу, яку бачила тільки ковзанка. Єдина, кому я могла довірити свій смуток...»

Це був перший запис у щоденнику Соломії Сливоцької, тоді ще неповнолітньої, доля якої ненароком ступила на ковзанку.

ЧАСТИНА I

Найдужче в житті я боялася самотності

1. ВТЕЧА

Соломія переступала з ноги на ногу, стискаючи в руках газету: виявляється, пізнавальні знаки не піддаються часові.

— Сеньйорки трохи примхливі, та ти не на курорт приїхала, — зморщив чоло Микола і простягнув Соломії аркушик із міланською адресою.

Вона збагнула все, щойно переступила поріг. У кімнаті було напівтемно. Дві сивоволосі худі сеньйорки, перенизані з шиї до пальців грядою коштовних золотих низок, сиділи на дорогій шкіряній канапі, зацікавлено оцінюючи нову служницю. У кімнаті повівало духмяними свічками й пеклом. На стінах висіли дорогі олійні картини з фрагментами Венеції. Тільки дві старенькі пальми умиротворено споглядали цей звичний пейзаж, не реагуючи жодним порухом листка.

— Ти давно в Італії?

— ... — Соломія похитала головою.

— Значить, ще не знаєш, як слід поводитися із сеньйорами, — дві пари старих колючих чорних очей втупилися в неї. — Це ще краще!